

Til lovforslag nr. L 130. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 1. april 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

(Bedre indskoling og styrkelse af fagligheden i folkeskolens undervisning)

[af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)]

1. Ændringsforslag

Undervisningsministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 22. januar 2003 og var til 1. behandling den 5. februar 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 3. december 2002 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 150. Den 7. januar 2003 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar og den 27. januar 2003 et høringssvar herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Susanne Duncan og Tina Gutfeld, Damager-skolen, Greve,
Foreningen af lærere i Geografi ved seminarierne,
Geografforbundet,

Lemvig Kommune og
Skole og Samfund.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Foreningen af lærere i Geografi ved seminarierne,
Geografforbundet og
Lemvig Kommune.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 43 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som den har besvaret.

3. Udtalelse fra undervisningsministeren

Undervisningsministeren har over for udvalget oplyst følgende:

Skoledagens længde for børnehaveklassen og 1.-3. klassetrin

Det skal, for så vidt angår lovforslagets § 1, nr. 15, om folkeskolelovens § 16, stk. 3, 2. pkt., vedrørende den højeste daglige undervisningstid for børnehaveklassen og 1.-3. klasse, præciseres, at forslaget skal forstås således, at skoledagen på

disse klassetrin ikke må vare mere end 6 timer i alt. I skoledagen indgår ikke eventuel tid i en skolefritidsordning.

Kommunalbestyrelsernes beslutninger vedrørende samdrift mellem folkeskole og dagtilbud samt fælles skoleledelse

For så vidt angår lovforslagets § 1, nr. 20, vedrørende en ny § 24 a om samdrift mellem en folkeskole og et kommunalt dagtilbud, har undervisningsministeren uddybende oplyst, at lovforslagets bestemmelse om kommunalbestyrelsens kompetence adskiller sig en smule fra de principielle muligheder, der var indbygget i forsøgsgrundlaget. I forsøgsprogrammet var det forudsat, at der skulle lægges betydelig vægt på den lokale opbakning til forsøget, men Undervisningsministeriet og Socialministeriet kunne i princippet tillade forsøget, selv om forældrebestyrelsen var imod det. Forslaget indebærer – jf. at kommunalbestyrelsen efter lovteksten alene kan »godkende« sådanne ordninger – at der ikke kan træffes beslutning om samdrift mellem folkeskole og dagtilbud, hvis skolebestyrelsen/forældrebestyrelsen indstillinger ikke er positive. Det skyldes varetagelse af hensyn til principper i den sociale servicelov, at forældrebestyrelsen indflydelse på dette punkt foreslås lovfæstet i folkeskoleloven.

For så vidt angår lovforslagets § 1, nr. 19, om folkeskolelovens § 24, stk. 3, vedrørende fælles skoleledelse m.v., har kommunalbestyrelsen den endelige beslutningskompetence. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen kan tage initiativ til at foreslå fælles skoleleder m.v., men at noget sådant ikke kan iværksættes, medmindre der foreligger en indstilling fra skolebestyrelserne. Kommunalbestyrelsen kan altså træffe beslutning om fælles skoleledelse m.v., selv om skolebestyrelsernes indstillinger ikke er positive.

Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen, så langt som det er muligt, søger at sikre lokal opbakning inden for de rammer, som en hensigtsmæssig skolestruktur fastsætter. En skolebestyrelse kan dog ikke forhindre en beslutning om fælles ledelse ved ikke at afgive en indstilling til kommunalbestyrelsen, jf. herved at skolebestyrelsen ifølge lovens § 44, stk. 9, skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, som kommunalbestyrelsen forelægger den.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et mindretal i udvalget (RV, EL og KRF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstres medlem af udvalget finder det dybt beklageligt, at et flertal har besluttet at gribe ind med en central statslig styring af folkeskolens arbejde. De bindende trinmål med de dertil hørende ministerielle beskrivelser af, hvordan læreren kommer fra et trinmål til et andet, er udtryk for en manglende tillid til skolens arbejde og til lærerens arbejde med udgangspunkt i det enkelte barn. Det er udtryk for en manglende forståelse for skolens fleksibilitet og rummelighed, hvor der skal være plads til, at børn udvikler deres færdigheder i spring og på en uens måde. Internationalt er flere og flere lande på vej væk fra den centrale styring, fordi man erkender, at større frihed til lærerne giver de bedste resultater. Styret faglighed, som ingen kan være imod, kommer ikke bare med flere timer til fagene eller med centrale mål på forskellige klassetrin. Det kræver derimod udvikling og efter- og videreuddannelse af lærerne samt en bevidst ledelse med engageret fokus på skolens udviklingsmål.

Det Radikale Venstre beklager samtidig, at flertallet beskærer klassens tid og samfunds-fag. Det harmonerer ikke med de krav, som skolen skal løfte. Endelig skal det beklages, at kravet om en uddannelse som skolebibliotekar for den ansatte på skolens pædagogiske servicecenter nu antastes. Det er helt afgørende for den funktion, at det er læreruddannede med pædagogisk og didaktisk viden og erfaring, eftersom det er en del af skolens centrale undervisning og arbejde at inddrage biblioteket i den daglige undervisning.

Forligsforhandlingerne havde stået på længe, og der var bred enighed om det meste, da Det Konservative Folkeparti meget sent i forløbet spillede ud med nye krav om »mere bindende læseplaner«. Det endte som bekendt med bindende trinmål og beskrivelser af vejen fra et trinmål til et andet trinmål og med et brud på den meget gamle tradition for brede forlig om folkeskolen. Det er beklageligt. Den beklagelse understreges af de svar, der er givet på stort set alle

spørgsmål under udvalgsbehandlingen. Svarene giver ikke en begrundelse for – endsige en forklaring på – hvordan bindende trinmål med beskrivelser af vejen til næste trinmål kan styrke fagligheden. Tværtimod bekræftes det, at der ikke er et beslutningsgrundlag, der giver belæg for den påstand.

Forliget vil samlet set ikke løse de problemer og udfordringer, som skolen står overfor. Derfor vil Det Radikale Venstre fortsat arbejde for en styrkelse af skolens muligheder for – med udgangspunkt i det enkelte barn og i et tæt og tillidsfuldt samarbejde og samvirke mellem skole og hjem – at sætte læring, rummelighed og respekt for mangfoldighed i højsædet tillige med skolens almene dannelse af børnene til demokratiske verdensborgere.

Enhedslistens medlem af udvalget bemærker, at dette lovforslag er et klart tilbageskridt for folkeskolen. Der indføres nu holddeling, hvor eleverne deles efter evner i 1.-7. klasse. Altså opdeling i A- og B-hold. Det er et grundlæggende brud med den udelte skole, hvori klassen er udgangspunktet for undervisningen. Opdeling af eleverne i A- og B-hold – uanset om det er i 2 timer eller 2 måneder – vil betyde, at de svageste elever får ringere vilkår, idet de får et dumme-stempel på ryggen. Det vil fastholde og udvide den sociale sortering, der sker i folkeskolen i dag.

I dagens folkeskole er der rige muligheder for undervisningsdifferentiering, hvori der tages udgangspunkt i den enkelte elev. Det kræver »blot« øgede pædagogiske og undervisningsmæssige ressourcer bl.a. til efteruddannelse, der kan sikre, at undervisningsdifferentiering gennemføres på skolerne. Men det forhindrer regeringens egen stramme økonomiske aftale med KL og de kommende års nedskæringer i kommunerne, som følger af regeringens ufinansierede skattelettelser.

Børn udvikler sig forskelligt og i spring. Ved at indføre bindende trinmål risikerer mange børn at opleve nederlag, når de ikke overholder ministerens manual på klokkeslæt. Hvis de bindende trinmål i praksis bliver bindende, risikerer flere børn at blive sendt til specialundervisning eller i privatskole, hvis forældrene har ressourcer til dét. Folkeskolen bliver mere snæver med de bindende mål.

Folkeskoleforliget tager ikke fat i de problemer, der er ude i virkelighedens verden: gamle

bygninger, for mange i klasserne, nedslidt undervisningsmateriale og dårligt arbejdsmiljø.

En forudsætning for øget faglighed og en bedre skole er bl.a.: ordentlige skolebygninger, nye undervisningsmaterialer, lavere klassekvotienter, reel undervisningsdifferentiering og mindre hold, nytænkning af fag, flere sprog og demokratisering af skolen.

Folkeskoleforliget er grundlæggende et tilbageskridt, og Enhedslisten vil kæmpe for, at det laves om efter næste valg.

Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget er af den overbevisning, at lovforslaget vil have negative konsekvenser for folkeskolen som en fælles skole uden niveaudeling, hvor klassen er omdrejningspunkt for undervisningen.

Kristeligt Folkeparti finder det både ærgerligt og uhensigtsmæssigt, at de klare delmål bliver bindende. Flere store internationale undersøgelser viser, at jo større frihed lærerne har, jo bedre bliver resultaterne. De klare delmål bibeholdt en intakt tillid til, at lærerne var fagligt og menneskeligt kvalificerede til at bære ansvaret for elevens uddannelse og dannelse. Det aspekt har været den danske folkeskoles fortrin i forhold til andre lande, og Kristeligt Folkeparti mener, at lovforslaget sætter spørgsmålstejn ved denne tilgang og ikke mindst lærernes evner og kompetencer. Kristeligt Folkeparti har tillid til lærerne. En tillid, som bliver brudt med de bindende trinmål, der indskrænker friheden i arbejdet. Med de bindende trinmål vil der ske en øget centralisering af folkeskolen, og det kan Kristeligt Folkeparti ikke bakke op om.

Desuden mangler det fremsatte lovforslag en fremtidig styrkelse af efteruddannelsesindsatsen, som Kristeligt Folkeparti finder har afgørende betydning for en styrkelse af elevernes faglighed. Som undervisningsministeren selv påpeger i sit svar på spørgsmål 28, er øget tid ikke tilstrækkeligt, men skal suppleres med relevant lærerkompetence, hensigtsmæssige undervisningsmetoder og tilsvarende pædagogik. Derfor er det ikke tilfredsstillende, at man ikke sikrer og styrker efteruddannelsesindsatsen ved at indføre det i lovforslaget.

Dernæst finder Kristeligt Folkeparti den filosofi, som danner grundlag for regeringens indskolingspolitik, for uholdbar. Hele indskolingsfilosofien afspejler et børnesyn, hvor man kun er noget gennem de faglige resultater, man leverer,

mens rummet for den individuelle udvikling indsnævres. De bindende trinmål vil blive styrende og give udslag i en øget konkurrence mellem eleverne samt en prioritering af individet frem for fællesskabet. Lovforslaget vil skabe en resultatfikseret folkeskole, hvor børnenes sociale evner ikke vægtes lige så højt som de faglige. Dette er ikke en ønskværdig udvikling.

Desuden undrer det Kristeligt Folkeparti, at der tilsyneladende ingen formelle sanktioner vil være mod de skoler, der ikke lever op til de bindende trinmål, jf. undervisningsministerens besvarelse af spørgsmål 16. Det vil ifølge ministeren være op til den enkelte lærer at vurdere, hvordan undervisningen efterfølgende må tilrettelægges i det videre forløb. Kristeligt Folkeparti finder det interessant, at der ikke etableres sanktioner i forbindelse med indførelsen af de bindende trinmål. Hvorfor så gøre dem bindende?

De bindende trinmåls brud på tilliden til lærerens kompetencer, en øget centralisering af folkeskolen, manglende styrkelse af lærernes efteruddannelse, samt det resultatfikserede børnesyn er hovedårsagerne til, at Kristeligt Folkeparti ønsker at forkaste lovforslaget.

Et andet mindretal i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Lovforslaget er en udløber af det folkeskoleforlig, som regeringen indgik den 14. november 2002 med Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti. I flere henseender bemærkelsesværdigt og historisk.

Forliget blev til, efter at regeringen den 10. april 2002 havde brudt folkeskoleforliget fra 1993. Et brud, der var et resultat af, at regeringen ville benytte sig af et flertal til anden side og afskaffe kommunernes pligt til under bestemte betingelser at tilbyde modersmålsundervisning, uanset at partierne bag folkeskoleforliget, der ikke var med i regeringen, var imod. Dermed var bruddet også i sig selv var historisk, da regeringen dermed brød med en hidtidig parlamentarisk praksis om, hvordan forlig respekteres.

Forliget er også historisk, idet det er første gang, at Det Konservative Folkeparti har indgået et forlig på folkeskoleområdet samtidig med, at det er første gang, at andre partier siden deres indtræden i Folketinget ikke deltager.

Netop fordi det blev et forlig, hvor både Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti er med, er indholdet meget anderledes end tidligere forlig. Alle reformer på folkeskoleområdet i 1900-tallet har betydet mindre opdeling af eleverne efter fagligt standpunkt, mindre vægt på karaktergivning og eksamener og øget indflydelse og ansvar til skolerne, forældrene og lærerne. Dette forlig betyder på flere punkter ændringer, der peger i modsat retning. Den helt afgørende ændring i den forbindelse er, at indflydelsen på og ansvaret for folkeskolen i højere grad kommer til at ligge hos staten – i Undervisningsministeriet. Det sker med de statsligt bindende trinmål, der er en delvis imødekommelse af de konservatives krav om bindende læseplaner.

Fælles nationale mål indebærer, at undervisningsministeren – som i dag – fastsætter slutmål for alle folkeskolens fag, som kommunerne er forpligtede til at følge. Men som noget nyt foreslås det, at undervisningsministeren fastsætter bindende mål – trinmål – på bestemte klassetrin og beskrivelser af, hvordan man kan nå fra trinmål til trinmål. På den måde flyttes mere indflydelse til Slotsholmen, samtidig med at skolens og lærernes eget ansvar reduceres.

At forliget og dermed lovforslaget blev, som det blev, hænger, ud over at de konservative rent undtagelsesvis vandt en sejr over regeringspartieren, også sammen med, at Socialdemokratiet var tilfreds med få indrømmelser og var villig til at se bort fra samarbejdspartnerne fra det tidligere forlig. Endelig spillede det en vigtig rolle, at Danmarks Lærerforening åbenbart var så optaget af, at det ikke blev et snævert forlig mellem regeringen og Dansk Folkeparti, at man tilkendegav, at man ville være tilfreds med noget i retning af det, der også blev forliget.

Folkeskolen står i disse år over for mange udfordringer, som forliget kun i begrænset omfang bidrager til at løse. Folkeskolen skal spille en central rolle i arbejdet med integration af børn og unge med en anden etnisk baggrund end dansk i det danske samfund. Når man samtidig tager årsagen til forligsbruddet i betragtning, er det meget utilfredsstillende, at der ikke gøres mere for at sikre integration i folkeskolen. Desværre bidrager lovforslaget ikke til denne integration.

Folkeskolen skal være så rummelig, at der er plads til alle børn og unge. Hvis vi skal sikre, at alle børn får gode læsefærdigheder, skal skolen i

højere grad tage udgangspunkt i, hvad den enkelte elev kan, og hvilke muligheder den enkelte elev har. Skolen skal også bidrage til at nedbryde den negative sociale arv. Det bidrager lovforslaget reelt ikke til.

Skal det lykkes med en mere rummelig folkeskole, forudsættes det også, at lærerne har de nødvendige kompetencer og værktøjer hertil. En forudsætning er relevant efteruddannelse. Desværre er der heller ikke kommet noget af det med i forliget.

En god, engagerende og rummelig folkeskole forudsætter engagerede lærere og en dygtig skoleledelse, der kan fremme det kreative og det skabende hos børnene, og som tager udgangspunkt i den enkelte elevs alsidige og personlige udvikling. Nu flyttes fokus fra den enkelte elev til de statsligt fastlagte mål, som eleven skal leve op til. Skoleforliget er et udtryk for centralisme og systemtænkning, der som konsekvens har en retning.

Det er udmærket, at forliget betyder, at eleverne sikres flere timer i bestemte fag. Men man skal passe på med at overdrive virkningen heraf, idet ganske mange kommuner i forvejen ligger over det niveau, som lovforslaget lægger op til. Og i stedet for at fokusere på flere timer var det bedre at fokusere på bedre timer.

Men forligets fokusering på flere timer i bestemte fag har også betydet, at der forsvinder timer fra andre fag, f.eks. 1 time i såvel natur/teknik som i samfundsfag. Det er udmærket, at eleverne f.eks. får 1 time mere i historie, men at den skal gå fra samfundsfag er grotesk i 2003.

Endelig er det værd at notere, at samtidig med, at Folketinget vedtager en ny folkeskolelov med flere timer i bestemte fag, skærer mange kommuner ned på folkeskoleområdet. Det betyder flere timer i nogle fag. Men det betyder ikke nødvendigvis bedre timer al den stund, at ganske mange kommuner på grund af økonomien ikke har haft råd til at forbedre undervisningsmaterialerne og har været nødt til at forhøje klassekvotienten samt skære ned i brug af lejrskoler m.v.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Simut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af SF):

Til § 1

1) I det under *nr. 19* foreslåede § 24, *stk. 3*, ændres i *1. pkt.* to steder »mindre« til: »små«, og *2. pkt.* affattes således:

»Ved små skoler forstås små skoler, jf. § 55, *stk. 1*, i landdistrikter eller skoler med normalt ikke over 150 elever og med beliggenhed i et byområde med ikke over 900 indbyggere.«

[Definition af små skoler]

2) I den under *nr. 20* foreslåede § 24 a udgår *2. pkt.*, og i stedet indsættes:

»Det er en betingelse, at der er tale om små skoler. Ved små skoler forstås små skoler, jf. § 55, *stk. 1*, i landdistrikter eller skoler med normalt ikke over 150 elever og med beliggenhed i et byområde med ikke over 900 indbyggere.«

[Definition af små skoler]

Til § 2

3) I *stk. 2, 2. pkt.* ændres »nr. 3, litra d« til: »nr. 3, litra c og d«.

[Teknisk ændring]

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Ændringsforslagene bringer bestemmelsen i overensstemmelse med den forståelse af begrebet små skoler, der fremgår af forsøgsprogrammet om sikring af små skoler og dagtilbud i landdistrikter, og for så vidt angår landdistrikter med den forståelse, der normalt anvendes i forbindelse med lovens § 55, *stk. 1*. Det medfører, at der ved små skoler i landdistrikter forstås enkeltsporede skoler med klasser, der omfatter flere klassetrin (ikke årgangsdelt undervisning inden for 1.-7. klassetrin), og skoler med normalt ikke over 150 elever. Ved landdistrikter forudsættes anvendt samme definition, som anvendt af Dan-

marks Statistik, jf. det nuværende forsøgsprogram.

Til nr. 3

Ændringen tilsigter at fastsætte ikrafttrædelsen sådan, at det fremgår af selve lovteksten, at der også i overgangsårene skal undervises i de

fag, hvor der sker ændringer, nemlig på de klassetrin, hvor undervisningen foregår i dag, jf. den gældende folkeskolelov. Det præciseres, at ændringen med at udstrække undervisningen i biologi til 9. klassetrin træder i kraft den 1. august 2005.

Else Winther Andersen (V) fmd. Gitte Lillelund Bech (V) Christian Lund Jepsen (V)

Tina Nedergaard (V) Louise Frevert (DF) Karina Sørensen (DF) Helle Sjelle (KF)

Else Theill Sørensen (KF) Bodil Kornbek (KRF) Carsten Hansen (S) Frank Jensen (S)

Nicolai Wammen (S) Lene Jensen (S) Thomas Adelskov (S) Aage Frandsen (SF)

Marianne Jelved (RV) nfm. Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 130

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat fra undervisningsministeren
2	Høringssvar fra undervisningsministeren
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 20/2-03 fra Foreningen af lærere i Geografi ved seminarierne
6	Spm. 1 om kommentar til henvendelse af 20/2-03 fra Foreningen af lærere i Geografi ved seminarierne, til undervisningsministeren
7	Henvendelse af 10/3-03 fra Skole og Samfund
8	Spm. 2 om kommentar til henvendelse af 10/3-03 fra Skole og Samfund, til undervisningsministeren
9	Henvendelse af 13/3-03 fra Geografforbundet
10	Spm. 3 om kommentar til henvendelse af 13/3-03 fra Geografforbundet, til undervisningsministeren
11	Spm. 4 om, hvordan de indvundne erfaringer indhentes i forbindelse med løbende justering og præcisering af trinmålene, til undervisningsministeren
	Spm. 5 om, hvilke fag der vil blive justeret som følge af, at minimumstimetallet øges, til undervisningsministeren
	Spm. 6 om, hvad beskrivelserne til brug for udarbejdelsen af lærerens planlægning af undervisningen skal bestå i, til undervisningsministeren
	Spm. 7 om frihedsgraden i lovforslaget i forbindelse med lærernes planlægning af undervisningen, til undervisningsministeren
	Spm. 8 om reduktionen i timetallet for faget samfundsfag, til undervisningsministeren
	Spm. 9 om betydningen af de ændrede holddannelsesregler i praksis i forhold til de nuværende regler, til undervisningsministeren
	Spm. 10 om, hvor i lovforslaget de mindre bogligt orienterede elevers behov for læring imødekommes, til undervisningsministeren
	Spm. 11, om ministeren mener, at lovforslaget bidrager til øget integration af børn og unge, til undervisningsministeren
12	Spm. 12 om undersøgelser, som viser, at eleverne er dygtigst på de skoler, der har flest timer henholdsvis færrest elever pr. lærer, til undervisningsministeren
	Spm. 13 om, hvad der forstås ved »styrket faglighed«, til undervisningsministeren
	Spm. 14 om dokumentation af faglighed, til undervisningsministeren
	Spm. 15 om fremlæggelse af 9. klassernes gennemsnitskarakterer ved afgangsprøverne, til undervisningsministeren
	Spm. 16 om foranstaltninger over for de elever, der ikke når trinmålene, til undervisningsministeren
	Spm. 17 om forældreansvar og handlemuligheder, til undervisningsministeren
	Spm. 18 om forslag fra Amtsrådsforeningen om undtagelsesbestemmelse, til undervisningsministeren

Bilag til bet. o. lovf. vedr. folkeskolen

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 19 om den foreslåede formulering af § 10, til undervisningsministeren
	Spm. 20 om, hvorledes lærerne skal forholde sig til de bindende trinmål, til undervisningsministeren
	Spm. 21 om, hvorfor det vejledende timetal ikke er bindende, til undervisningsministeren
	Spm. 22 om at sikre barnets læring og faglige udbytte, til undervisningsministeren
	Spm. 23 om en styrket efteruddannelsesindsats, til undervisningsministeren
	Spm. 24 om opgørelse over midler afsat til efteruddannelse af lærere, til undervisningsministeren
	Spm. 25 om justering og præcisering af trinmålene, til undervisningsministeren
	Spm. 26 om ensrettet undervisning på landets skoler, til undervisningsministeren
13	Spm. 27 om, på hvilke områder lovforslaget er med til at øge rummeligheden og ligeværdigheden i folkeskolen, til undervisningsministeren
	Spm. 28 om øget timetal i forhold til en udvikling af pædagogikken, til undervisningsministeren
	Spm. 29 om, hvilken funktion klassens tid har for børnenes trivsel og indlæring, til undervisningsministeren
	Spm. 30 om tiltag for udvikling af lærerens faglige og pædagogiske kompetence, til undervisningsministeren
	Spm. 31 om fastholdelse af det kommunale engagement i folkeskolens udvikling, til undervisningsministeren
	Spm. 32 om nødvendigheden af bindende trinmål, til undervisningsministeren
	Spm. 33 om opfølgning af de fremlagte trinmål, til undervisningsministeren
	Spm. 34 om overlap mellem holddannelse og specialundervisning, til undervisningsministeren
	Spm. 35 om indskolingens vigtigste opgaver, til undervisningsministeren
14	Svar på spm. 3 om kommentar til henvendelse af 13/3-03 fra Geografforbundet, fra undervisningsministeren
15	Svar på spm. 2 om kommentar til henvendelse af 10/3-03 fra Skole og Samfund, fra undervisningsministeren
16	Svar på spm. 1 om kommentar til henvendelse 20/2-03 fra Foreningen af lærere i Geografi ved seminarierne, fra undervisningsministeren
17	Henvendelse af 24/3-03 fra Lemvig Kommune
18	Spm. 36 om kommentar til henvendelse af 24/3-03 fra Lemvig Kommune, til undervisningsministeren
19	Svar på spm. 12 om undersøgelser, som viser, at eleverne er dygtigst på de skoler, der har flest timer henholdsvis færrest elever pr. lærer, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 13 om, hvad der forstås ved »styrket faglighed«, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 14 om dokumentation af faglighed, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 15 om fremlæggelse af 9. klassernes gennemsnitskarakterer ved afgangsprøverne, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 16 om foranstaltninger over for de elever, der ikke når trinmålene, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 17 om forældreansvar og handlemuligheder, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 18 om forslag fra Amtsrådsforeningen om undtagelsesbestemmelse, fra undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 19 om den foreslåede formulering af § 10, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 20 om, hvorledes lærerne skal forholde sig til de bindende trinmål, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 21 om, hvorfor det vejledende timetal ikke er bindende, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 22 om at sikre barnets læring og faglige udbytte, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 23 om en styrket efteruddannelsesindsats, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 24 om opgørelse over midler afsat til efteruddannelse af lærere, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 25 om justering og præcisering af trinmålene, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 26 om ensrettet undervisning på landets skoler, fra undervisningsministeren
20	Svar på spm. 4 om, hvordan de indvundne erfaringer indhentes i forbindelse med løbende justering og præcisering af trinmålene, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 5 om, hvilke fag der vil blive justeret som følge af, at minimumstimetallet øges, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 6 om, hvad beskrivelserne til brug for udarbejdelsen af lærerens planlægning af undervisningen skal bestå i, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 7 om frihedsgraden i lovforslaget i forbindelse med lærernes planlægning af undervisningen, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 8 om reduktionen i timetallet for faget samfundsfag, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 9 om betydningen af de ændrede holddannelsesregler i praksis i forhold til de nuværende regler, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 10 om, hvor i lovforslaget de mindre bogligt orienterede elevers behov for læring imødekommes, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 11, om ministeren mener, at lovforslaget bidrager til øget integration af børn og unge, fra undervisningsministeren
21	Svar på spm. 27 om, på hvilke områder lovforslaget er med til at øge rummeligheden og ligeværdigheden i folkeskolen, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 28 om øget timetal i forhold til en udvikling af pædagogikken, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 29 om, hvilken funktion klassens tid har for børnenes trivsel og indlæring, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 30 om tiltag for udvikling af lærerens faglige og pædagogiske kompetence, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 31 om fastholdelse af det kommunale engagement i folkeskolens udvikling, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 32 om nødvendigheden af bindende trinmål, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 33 om opfølgning af de fremlagte trinmål, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 34 om overlap mellem holddannelse og specialundervisning, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 35 om indskolingens vigtigste opgaver, fra undervisningsministeren
22	Ændringsforslag til 2. behandling samt betækningsbidrag, fra undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
23	Spm. 37 om i forlængelse af ministerens besvarelse af spørgsmål 4 at beskrive, hvordan den systematiske erfaringsindsamling vil foregå, til undervisningsministeren Spm. 38 om i forlængelse af ministerens besvarelse af spørgsmål 5 at oplyse, hvordan minimumstimetallet vil blive øget, til undervisningsministeren Spm. 39 om i forlængelse af ministerens besvarelse af spørgsmål 7 at oplyse, om Niels Egelund er forkert i sine udtalelser omkring lærernes frihed, til undervisningsministeren Spm. 40, om ministerens besvarelse af spørgsmål 8 betyder, at andre fag end historie og samfundsfag kan få nedsat deres timetal, samtidig med at det pågældende fag styrkes, til undervisningsministeren
24	Spm. 41, om det vil have negative konsekvenser, hvis der blev indført en generel bestemmelse i folkeskoleloven, der imødekom ønskerne fra Lemvig Kommune, til undervisningsministeren
25	Henvendelse af 23/3-03 fra Geografforbundet
26	Spm. 42 om kommentar til henvendelse af 23/3-03 fra Geografforbundet, til undervisningsministeren
27	Henvendelse af 23/3-03 fra Susanne Duncan og Tina Gutfeld, Damagerskolen, Greve
28	Spm. 43 om kommentar til henvendelse af 23/3-03 fra Susanne Duncan og Tina Gutfeld, Damagerskolen, Greve, til undervisningsministeren
29	Svar på spm. 37 om i forlængelse af ministerens besvarelse af spørgsmål 4 at beskrive, hvordan den systematiske erfaringsindsamling vil foregå, fra undervisningsministeren Svar på spm. 38 om i forlængelse af ministerens besvarelse af spørgsmål 5 at oplyse, hvordan minimumstimetallet vil blive øget, fra undervisningsministeren Svar på spm. 39 om i forlængelse af ministerens besvarelse af spørgsmål 7 at oplyse, om Niels Egelund er forkert i sine udtalelser omkring lærernes frihed, fra undervisningsministeren Svar på spm. 40, om ministerens besvarelse af spørgsmål 8 betyder, at andre fag end historie og samfundsfag kan få nedsat deres timetal, samtidig med at det pågældende fag styrkes, fra undervisningsministeren
30	Svar på spm. 42 om kommentar til henvendelse af 23/3-03 fra Geografforbundet, fra undervisningsministeren
31	Svar på spm. 43 om kommentar til henvendelse af 23/3-03 fra Susanne Duncan og Tina Gutfeld, Damagerskolen, Greve, fra undervisningsministeren
32	Svar på spm. 36 om kommentar til henvendelse af 24/3-03 fra Lemvig Kommune, fra undervisningsministeren
33	Svar på spm. 41, om det vil have negative konsekvenser, hvis der blev indført en generel bestemmelse i folkeskoleloven, der imødekom ønskerne fra Lemvig kommune, fra undervisningsministeren
34	1. udkast til betænkning